

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3361/2019. (XII. 16.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 12.Bv.1532/2017/19. számú végzése és a Szegedi Törvényszék 5.Bpkf.546/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Fahidi Gergely) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következő volt: a korábban fogvatartott indítványozó védője útján alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt 2017. június 26. napján kártalanítási kérelmet terjesztett elő 2012. szeptember 21-től a kérelem keltéig terjedő időszak vonatkozásában, hivatkozva a túlzásúfaltságra és az illemhely nem megfelelő elszeparálására.
- [3] Kérelmét korábban az Emberi Jogok Európai Bíróságánál (a továbbiakban: EJEB) is benyújtotta 2016. május 19-én, amelyet 2016. május 30. napján nyilvántartásba vettek.
- [4] Az első fokon eljáró Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Az indokolásban kitért arra, hogy az elítélt 2018. február 28. napján a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 144/B. § szerinti panasz is benyújtott, ám a kártalanítási kérelem előfeltétele ezen panasz a kérelem előtti vagy legkésőbb azzal egyidejű benyújtása a Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdéséből fakadóan, aminek a fogvatartott nem tett eleget.
- [5] A bíróság hangsúlyozta, hogy a 2017. január 1. napját követően is folyamatosan fogvatartásban lévők esetében ez a kötelező eljárás.
- [6] 1.2. A kérelmező és védője fellebbezése folytán a másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék 5.Bpkf.546/2019/2. számú végzésében az elsőfokú bíróság döntését helybenhagyta, azt helyesnek találta, és kifejtette, hogy a fellebbezés – amelyben a védő álláspontja szerint az EJEB kérelem megfelelő benyújtása miatt a bíróságnak 2016. december 31. napjáig terjedő időszak vonatkozásában a kártalanítási kérelmet érdemben kellett volna vizsgálnia – alaptalan.
- [7] A bíróság kifejtette, hogy a Bv. tv. 436. § (10)–(12) bekezdésében foglalt átmeneti szabályok azon elítéltekre vonatkoznak, akik az előtt szabadultak, illetve az előtt szűnt meg az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmény velük szemben, mielőtt a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló 2016. évi CX. törvény (a továbbiakban: Mód. tv.) rendelkezései 2017. január 1-től hatályba léptek volna.
- [8] Ezek alapján a 2017. január 1. napját követően is folyamatos fogvatartásban lévő elítéltek szempontjából nem a Mód. tv. által bevezetett átmeneti rendelkezéseket kell alkalmazni.
- [9] A végzés indokolásában a bíróság kitért még arra, hogy a sérelmezett időszakot – amiatt, hogy a fogvatartás és sértő körülmények szakadatlan megléte fennállt – nem lehet kettébontani 2016. december 31. előtti és 2017. január 1. utáni időszakra és az EJEB kérelemre való tekintettel a korábbi részt külön vizsgálni.
- [10] Mindezekre tekintettel utasították el érdemi vizsgálat nélkül a kérelmet, ugyanis a Bv. tv. 144/B. §-ban foglalt panaszt a kérelmezőnek be kellett volna nyújtania, a Bv. tv. 436. § (11) bekezdésében foglalt EJEB-hez benyújtott kérelem ebben az esetben azt nem váltja ki.

- [11] 2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 7.Bv.1532/2017/19. számú végzése, és a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bpkf.546/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert véleménye szerint sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, az E) cikk (1) bekezdését, az I. cikkét, a II. cikkét és a III. cikk (1) bekezdését.
- [12] 2.1. Alkotmányjogi panaszában és annak kiegészítésében az indítványozó kifejtette, hogy a Mód. tv. által bevezetett ideiglenes rendelkezések értelmezése során az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták a törvény és a jogalkotó célját, ezáltal nincs összhang az Alaptörvény és a támadott végzések között. Az indítványozó a bíróságok téves jogértelmezését vitatta a Bv. tv. és annak preambulumban foglaltak tekintetében.
- [13] Előadta, hogy a másodfokon történő elutasítás méltánytalan volt az eljárás elhúzódása és a megfelelő tájékoztatás hiánya miatt. A Szegedi Törvényszék szembe ment korábbi joggyakorlatával, ugyanis 2016. december 31-ig és az azt követő 6 hónapban idáig a Bv. tv. 144/B. § szerinti panasz nem volt a kártalanítás előfeltétele. A végzés nem felel meg tehát a kártalanítás jogintézményéhez fűzött céloknak, ami álláspontja szerint felveti az alaptörvény-ellenességet.
- [14] Szerinte a Mód. tv. rendelkezéseinek az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésében, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezményének 3. cikkében foglalt kínzás és embertelen bánásmód megsértését kellene kompenzálnia a Bv. tv. adta lehetőségeknek megfelelően. Ennek ellenére az utólagosan kialakult és a jogértelmezéssel szembenő joggyakorlat miatt a kártalanítást kérelmezők nagy része ellehetetlenül, amely gátolja az Alaptörvényben megfogalmazott jog érvényre jutását, valamint sérti az Alaptörvény E) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság követelményét.
- [15] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [16] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőben nyújtotta be.
- [17] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az alábbiak szerint – csak részben felel meg. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett bírói döntést és kifejezetten kéri a megsemmisítését. Ugyanakkor a főttkári hiánypótlásra kiegészített alkotmányjogi panasz sem tartalmaz releváns alkotmányjogi indokolást arra nézve, hogy a megjelölt alapjogokat miért és mennyiben sértik meg a támadott végzések, az csak a bírói jogértelmezést bírálja, így nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt követelménynek.
- [18] 4. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2019. december 3.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1250/2019.

